

Kostel svatého Apolináře
Praha – Nové Město
23. února 2020

Především bych chtěl poděkovat otci Stefano Pasquero, administrátorovi této farnosti, za milé pozvání ke slavení této mše svaté. Zdravím kněze a členy společenství „Comunione e Liberazione“, kteří jste se zde shromáždili, abyste uctili památku otce Luigiho Giussaniho u příležitosti patnáctého výročí jeho smrti a též u příležitosti třicátého osmého výročí papežského uznání hnutí „Comunione e Liberazione“.

Tento kostel zasvěcený svatému Apolináři má dlouhou a zajímavou historii od té doby, co byl v roce třináct set šedesát dva založen Karlem Čtvrtým, kdy byl pražským arcibiskupem Arnošt z Pardubic. Navzdory svému stáří a neustálé nutnosti ho udržovat v dobrém stavu, je kostel dokonalý. Lavice, ve kterých sedíte, vypadají perfektně, ačkoli možná mají nějaké praskliny a možná je třeba je čas od času trochu opravit. To stejné lze říci o mnoha jiných věcech, které používáme při liturgii, a dokonce i o těch, které nám slouží v našem každodenním životě. Ačkoli mohou mít nějaké malé chyby, jsou dokonalé.

Máme pocit, že dokonalé je něco, co nemá žádnou vadu, ale význam, užitý v evangeliu svatého Matouše, je ten, že co plní účel, ke kterému bylo zhotoveno, to je dokonalé. Chrám nám skýtá prostor pro modlitbu a bohoslužbu a chrání nás před nečasem – větrem, deštěm a sněhem (i když letos v centru Prahy žádný není) – proto naplňuje účel, pro který byl postaven.

Podle knihy Genesis jsme my, lidé, byli stvořeni jako obraz Boha. V prvním listu svatého Jana, který je hymnem velebícím Boží lásku, je nám řečeno, že Bůh je láska a kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu. Proto můžeme učinit ten závěr, že jsme stvořeni jako obraz lásky a že můžeme být dokonalí, tedy že naplňujeme poslání, ke kterému jsme byli stvořeni, když ve svém životě svědčíme o Boží lásce a sdílíme ji.

V Matoušově evangeliu je šest antitezí: Slyšeli jste, že bylo řečeno určité přikázání. Ale já vám říkám toto. V úryvku evangelia, který jsme četli minulou neděli, jsme slyšeli čtyři z těchto antitezí a dnes jsme slyšeli poslední dvě, které se týkají odplaty a lásky k nepřítelům. Ježíš své učení uzavírá tím, že nám říká, že musíme být dokonalí, jako je dokonalý náš nebeský Otec.

Jak se často stává, slova Starého zákona, také v dnešním prvním čtení, předznamenávají slova Ježíšova. Podle Mojžíšovské tradice je lidem řečeno, aby byli svatí, poněvadž jejich Bůh je svatý. Po tomto nabádání následují konkrétní příklady. Jsou podobné těm, které předkládá Ježíš: neměj nenávist, nechovej zášť a miluj svého bližního jako sebe.

Bohužel s postupem času se pro lid Boží stalo těžké žít podle těchto ideálů. Náboženští představitelé, znalci práva, učitelé Zákona a farizeové zdeformovali Boží učení tím, že ho zbavili jeho skutečného významu a zredukovali na minimum, kterým často žádali to málo, co potřebovali, aby byli ospravedlněni v očích svých a v očích Božích podle svého způsobu uvažování. Ježíš je naopak vybízí, aby milovali tak jako on, bezmezně, podle obrazu všeobjímající Boží lásky.

Je pravdou, že na samém začátku této části o novém učení říká Ježíš učedníkům, že nebude-li jejich spravedlnost mnohem dokonalejší než spravedlnost učitelů Zákona a farizeů, nevejdou do nebeského království. Odkazem na celníky a pohany evangelium poukazuje na to, že spravedlnost učedníků musí být větší než ta, kterou by obyčejní lidé považovali za normální. Láska projevená apoštoly musí být taková, že bude přitahovat ostatní lidi, aby poznávali a milovali Boha.

Text dnešního evangelia je součástí horského kázání, které je obsaženo v páté, šesté a sedmé kapitole Matoušova evangelia. Na konci, když Ježíš končí své učení, zástupy žasly, protože učil jako ten, kdo má moc, a ne jako učitelé Zákona. Zástupy byly zvyklé na lidi, kteří jim povídali o Bohu a dávali jim seznam pravidel a předpisů, ale jen málo jim předávali ze zakoušení skutečného setkání s Bohem a jak takové setkání může být proměňujícím okamžikem jejich života.

V Ježíši lidé naslouchali Slovu samotného Boha a osobně se s Bohem setkávali. Papež František často hovoří o tom, že zakusit setkání je podstatnou součástí křesťanského života, a to jak ve vztahu k Bohu, tak ve vztahu k druhému člověku. Zakoušení setkání bylo také jádrem poselství Svatého otce v jeho projevu adresovanému hnutí „Comunione e Liberazione“ na Svatopetrském náměstí sedmého března dva tisíce patnáct.

„Víte, nakolik bylo pro otce Giussaniho důležité setkání – nikoli setkání s myšlenkou, ale s Osobou, s Ježíšem Kristem. Proto vychovával ke svobodě vedoucí k setkání s Kristem, protože Kristus nám dává pravou svobodu. Když mluví o setkání, vytane mi na mysli ‚Povolání svatého Matouše‘, Caravaggiův obraz v kostele San Luigi dei Francesi, před kterým jsem se vždy na dlouho zastavoval, kdykoliv jsem přijel do Říma. Nikdo ze zobrazených včetně Matouše lačnického po penězích, nemohl věřit poselství onoho prstu, který na něj ukázal, poselství oněch očí, které na něho hleděly plné milosrdenství, které si ho vybraly k následování. Při setkání ale pocíťoval úžas. Takové je setkání s Kristem, který přichází a zve nás. Všechno v našem životě, dnes, stejně jako v Ježíšově době, začíná setkáním. Setkáním s tímto Člověkem, tesařem z Nazaretu, člověkem jako všichni lidé a současně odlišným. ... Tuto dynamiku setkání, která vzbuzuje úžas a přilnutí, není možné pochopit bez milosrdenství. Pouze ten, koho se dotklo něžné milosrdenství, opravdu zná Pána.“

Jak nám svatý Pavel říká ve svém Druhém listu Korint'anům, Bůh nás posvětil, vtiskl nám pečeť Ducha svatého, abychom pokračovali v naplňování účelu, ke kterému jsme byli stvořeni, abychom byli dokonalí v povolání, které bylo svěřeno nám všem: pomáhat lidem, aby se setkali s osobou Ježíše Krista.